

ВПЛИВ ЕКСПОЗИЦІЇ І ДОВЖИНИ ХВИЛІ ВИПРОМІНЮВАННЯ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ
РЕПРОДУКЦІЇ У ПРОЦЕСІ ЛАЗЕРНОЇ ОБРОБКИ СПЕРМИ

А.А. Беліков, Інститут тваринництва УААН

Н.Л. Лисиченко, Харківський державний технічний університет сільського господарства

У статті вивчено залежність зміни розміру гнізда поросят від тривалості лазерної обробки сперми. Установлено підвищення виходу приплоду свиней, обумовленого впливом вищевикладених факторів.

RADIATION TREATMENT OF SEMEN AND ITS IMPACT ON REPRODUCTIVE CAPACITY OF
THE PIGS

A. Belykov , The institute of animal science UAAS

N. Lysychenko , Kharkiv state technical agricultural university

This article highlights interrelation between litter size of the pigs & radiation treatment of their semen. Reproductive capacity boost proved to occur due to the impact of the above-mentioned factor.

УДК 636.22/28.082

**МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ І ТРИВАЛІСТЬ ГОСПОДАРСЬКОГО
ВИКОРИСТАННЯ КОРІВ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ
ГЕНОТИПІВ**

В.І. Белогурова, А.В. Наумочкіна, В.В. Нестеренко

Луганський національний аграрний університет

У статті наведено результати вивчення молочної продуктивності, відтворювальної здатності та строків господарського використання корів червоної степової породи різних генотипів. Показано переваги та недоліки голштинізованих червоних степових корів, які треба враховувати при їх розведенні.

**корови, генотип, червона степова порода, англєрська порода, голштинська,
надїй, відтворювальна здатність**

Економічна ефективність і племінна цінність корів залежить від відтворювальної здатності та тривалості їх господарського використання. Останній впливає на розмір матеріальних витрат, ремонт і формування стада, середньорічну вартість його утримання, виробництво молока та його вартість.

Тривале використання корів дає змогу більше одержувати продукції від тварин за життя та покращувати спадкові якості породи – генетичний потенціал молочної продуктивності [1].

На думку багатьох вчених, щоб відшкодувати витрати на вирощування і давати чистий прибуток господарству, потрібно не менше три лактації. Тільки починаючи з четвертої лактації корова стає вигідною для господарства. Тому дуже важливо отримувати від тварини якомога більше лактацій [2].

Ефективність використання упродовж життя – це комплексний показник, селекція за яким буде сприяти підвищенню рівня рентабельності галузі, а отже, конкурентоздатності породи в умовах формування ринкового середовища у тваринництві. Певною мірою ефективну селекцію корів на довічну продуктивність і тривалість використання можна очікувати як при масовому доборі, так і при використанні кращих, оцінених за потомством, бугаїв [3].

Ю.П. Полупан та ін. [4] вважають також дуже важливим визначення можливостей і шляхів селекції за показниками довічної продуктивності як при чистопородному розведенні, так і, особливо, при схрещуванні.

У навчально-дослідному господарстві Луганського національного аграрного університету розводять червону степову породу великої рогатої худоби. Для її покращення більше 20 років використовували бугаїв-плідників англєрської породи і більше 15 років – червоно-рябих голштинів.

З погляду на це, метою досліджень було вивчення тривалості продуктивного використання корів різних генотипів і причин їх вибуття зі стада.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили за матеріалами первинного племінного та зоотехнічного обліку у скотарстві навчально-дослідного господарства Луганського НАУ. До вибірки включили корів червоної степової породи та її помісей з англєрською і червоно-рябою голштинською, що вибули в 1998-2003 роках, котрі мали не менше однієї закінченої лактації. Тварин, які були виранжировані зі стада за результатами оцінки їх власної продуктивності за перші 100 днів лактації, та тих, що вибули на продаж до вибірки не включали.

У дослідних тварин підраховували: тривалість життя, кількість лактацій за весь період життя, довічний надій, середній надій за лактацію та надій за найвищу лактацію.

Крім того, обчислювали середній удій на один день життя, один день господарського використання тварин та лактування.

Відтворювальну здатність корів вивчали за тривалістю сервіс- та сухостійного періодів.

Корови усіх генотипів знаходилися в умовах однакової годівлі та утримання. До обробки увійшли дані по 70 коровах, що вибули, проаналізовано 299 закінчених лактацій.

Доцільність розведення тварин різних генотипів визначали порівнянням комплексної оцінки корів, в основу якої було покладено виручку від реалізації позитивної молочної продуктивності корови за один день життя.

Результати досліджень. Між дослідними групами корів була встановлена різниця за показниками продуктивності та відтворювальної здатності (табл.1).

1. Характеристика корів різних генотипів

Показник	Порода батька		
	червона степова	англєрська	голштинська
Кількість, голів	37	26	7
Тривалість життя, років	7,5	7,9	6,2
Число лактацій за життя	4,3	4,6	3,3
Надій, кг:			
середній	2475	2323	2790
максимальний	2866	2771	3272
довічний	10643	10686	9207
Удій на 1 день, кг:			
життя	3,7	3,4	3,9
господарського використання	6,8	6,4	7,6
лакткування	8,5	7,8	9,6

Слід зазначити, що найбільшим довголіттям характеризуються дочки англєрських плідників, тривалість життя яких становить 7,9 року, що більше ніж у потомків бугаїв червоної степової і голштинської порід відповідно на 0,4 і 1,7 року.

Таку ж тенденцію відмічено і за кількістю лактацій. Цей показник у голштинізованих червоних степових корів був 3,3, або менший ніж у

англеризованих і чистопородних червоних степових відповідно на 1,3 і 1,0 лактацію.

Стосовно надою середнього та найвищого за лактацію, то він найбільший у дочок голштинських бугаїв (на 315-467 кг та 406-502 кг вище ніж у I і II групах). Але, у зв'язку з тим, що у них найменший період лактування (3,3 лактації), то довічний надій на 1436 і 1479 кг менше, ніж у чистопородних і англеризованих корів. Разом з тим, у них найбільший середній удій на 1 день життя, господарського використання і лактування.

Це зумовлено, перш за все, кращим генетичним потенціалом голштинських бугаїв-плідників. Вони походять від матерів із надоем за лактацію 8234 кг молока, що майже на 1500 кг більше, ніж у матерів плідників червоної степової і англерської порід.

Для з'ясування питання щодо скорочення числа лактацій у дочок голштинських бугаїв, були проаналізовані тривалість сервіс- і сухостійного періодів (табл.2).

2. Тривалість сервіс- і сухостійного періодів у корів різних генотипів

Порода батька	Сервіс-період				Сухостійний період	
	M ± m, діб	Cv, %	у т.ч. більше 90 діб		M ± m, діб	Cv, %
			голів	%		
Червона степова	83 ± 7	43	11	38	73 ± 5	34
Англерська	87 ± 5	51	30	43	75 ± 3	32
Голштинська	110 ± 17	53	8	67	79 ± 6	26

За тривалістю сухостійного періоду різниця між групами майже відсутня (4-6 днів). Щодо сервіс-періоду, то у голштинізованих червоних степових корів він перевищує аналогічний показник чистопорідних на 27 і англеризованих на 23 доби, але різниця не вірогідна. Кількість корів, у яких тривалість сервіс-періоду становить більше 90 діб, серед нащадків голштинських бугаїв майже вдвічі перевищує цей показник по групі тварин червоної степової породи.

Слід зазначити високий ступінь мінливості як сервіс-, так і сухостійного періодів усеред тварин усіх трьох груп.

Основною причиною вибуття корів усіх генотипів були різні захворювання. 16,0 % чистопородних червоних степових і 3,8 % англеризованих вибули за віком (8 і більше лактацій). Серед дочок голштинських бугаїв таких тварин не було зовсім, тому що переважна більшість їх вибула після третього отелення.

Висновок. Встановлено, що найбільшою молочною продуктивністю (середньою на 12,7 %-20,1 %, за найвищу лактацію на 14,2 %-18,1 % і з розрахунку на одну добу життя на 5,5-14,7 %, одну добу господарського використання на 11,7-18,7 % і лактування на 12,9-23,1 %) характеризуються голштинізовані червоні степові корови. Але, водночас, вони мають найгірші репродуктивні якості і найменший строк господарського використання, що треба враховувати при їх розведенні.

Бібліографічний список

1. Буюклу Г.І., Іовенко Л.М. Тривалість використання помісних корів в умовах промислового комплексу // Використання трансплантації ембріонів в

селекції і відтворенні сільськогосподарських тварин. Мат. між. наук.- вироб. конф.- К.: Асканія-Нова.- 1997.- С. 103.

2. Пилипенко Л.А. Оценка быков-производителей по продолжительности производственного использования их дочерей //Розведення і генетика тварин. Між. тем. наук. зб.- Вип.31-32.- К.: Аграрна наука.- 1999.- С. 191-192.

3. Резникова Н.Л. Успадкованість ефективності довічного використання чорно-рябої молочної худоби //Вісник Сумського ДАУ. Серія «Тваринництво»- Вип.6.- Суми – 2002.- С. 193-197.

4. Полупан Ю.П., Семенко О.В., Кобельська Г.Г. Селекція корів за тривалістю господарського використання та довічною продуктивністю при консолідації української чорно-рябої молочної породи //Розведення і генетика тварин.- Вип. 31-32.- К.: Аграрна наука. – 1999.- С. 202-203.

МОЛОЧНАЯ ПРОДУКТИВНОСТЬ И СРОКИ ХОЗЯЙСТВЕННОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ КОРОВ КРАСНОЙ СТЕПНОЙ ПОРОДЫ РАЗНЫХ ГЕНОТИПОВ

В.И. Белогурова, А.В. Наумочкина, В.В. Луганский, С.Ю. Чаленко

Луганський національний аграрний університет

В статье изложены результаты изучения молочной продуктивности, воспроизводительной способности и сроков хозяйственного использования коров красной степной породы различных генотипов. Отмечено преимущество и недостатки голштинизированных красных степных коров, которые необходимо учитывать при их разведении.

MILK PRODUCTIVITY & MILKING PERIOD OF NATIVE BREED COWS OF VARIOUS GENOTYPES.

Belogurova V., Naumochkina A., Luganskiy V., Chalenko S.

Lugansk national agrarian university.

This article highlights the investigation results on milk productivity, milking period & reproductive capacity of the native breed cows of various genotypes. Breed characteristics were revealed.

УДК 636. 5:612.015.3

ВПЛИВ ФІТОКОМПОЗИЦІЙ "ВІТААЛЬМЕНДА" НА ЗБЕРЕЖЕНІСТЬ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ

Ю.П. Бігун*

Вінницький державний аграрний університет

У статті наведені результати досліджень щодо використання фітокомпозицій "Вітаальменда" у годівлі курчат-бройлерів. Включення до раціону курчат - бройлерів фітокомпозиції "Вітаальменда" з розрахунку 0,5 мл на один кілограм живої маси позитивно впливає на збільшення середньодобових приростів, забійний вихід та збереженість курчат.

фітокомпозиція "Вітаальменда", курчата-бройлери, прирости, збереженість, забійний вихід, годівля

Сучасне промислове птахівництво - високотехнологічна, наукоємна та економічно ефективна галузь тваринництва. Подальший цілеспрямований розвиток, зокрема м'ясного птахівництва в умовах ринкової економіки, потребує забезпечення, в першу чергу, здоров'я та високої життєздатності бройлерних стад. Однією з найважливіших проблем сучасного птахівництва є питання, пов'язане з розробкою заходів профілактики захворювання птиці в умовах промислового птахівництва. Жодні заходи лікування та імунопрофілактики окремих

* Науковий керівник - доктор біологічних наук, професор В.В. Власенко